

Poglavlje 8

Θουκυδίδου Ἱστορίαι 5 30, 1

O tekstu

Sedamnaeste godine Peloponeskog rata (415. pr. Kr.) izglasan je pohod Atenjana i saveznika protiv gradova na Siciliji (tzv. sicilska ekspedicija) te se golema flota od preko stotinu trirema i nekoliko tisuća ljudi sprema isploviti iz luke Pirej.

Pročitajte naglas grčki tekst.

Thuc. Historiae 6.30

Αὐτοὶ δ' Ἀθηναῖοι καὶ εἴ τινες τῶν ξυμμάχων παρήσαν, ἐς τὸν Πειραιᾶ καταβάντες ἐν ἡμέρᾳ ῥητῇ ἅμα ἕω ἐπλήρουν τὰς ναῦς ὡς ἀναξόμενοι. ξυγκατέβη δὲ καὶ ὁ ἄλλος ὄμιλος ἅπας ὡς εἰπεῖν ὁ ἐν τῇ πόλει καὶ ἀστῶν καὶ ξένων, οἱ μὲν ἐπιχώριοι τοὺς σφετέρους αὐτῶν ἕκαστοι προπέμποντες, οἱ μὲν ἐταίρους, οἱ δὲ ξυγγενεῖς, οἱ δὲ υἱεῖς, καὶ μετ' ἐλπίδος τε ἅμα ἰόντες καὶ ὀλοφυρμῶν, τὰ μὲν ὡς κτήσοιντο, τοὺς δ' εἴ ποτε ὄψοιντο, ἐνθυμούμενοι ὅσον πλοῦν ἐκ τῆς σφετέρας ἀπεστέλλοντο. καὶ ἐν τῷ παρόντι καιρῷ, ὡς ἤδη ἔμελλον μετὰ κινδύνων ἀλλήλους ἀπολιπεῖν, μᾶλλον αὐτοὺς ἐσ-
ῆει τὰ δεινὰ ἢ ὅτε ἐψηφίζοντο πλεῖν· ὅμως δὲ τῇ παρούσῃ ῥώμῃ, διὰ τὸ πλῆθος ἐκάστων ὧν ἐώρων, τῇ ὄψει ἀνεθάρσουν. οἱ δὲ ξένοι καὶ ὁ ἄλλος ὄχλος κατὰ θέαν ἦκεν ὡς ἐπ' ἀξιόχρεων καὶ ἄπιστον διάνοιαν. παρασκευὴ γὰρ αὕτη πρώτη ἐκπλεύσασα μιᾶς πόλεως

δυνάμει Ἑλληνικῇ πολυτελεστάτη δὴ καὶ εὐπρεπεστάτη τῶν ἐς ἐκεῖνον τὸν χρόνον ἐγένετο.

Analiza i komentar

Αὐτοὶ δ' Ἀθηναῖοι
καὶ

εἴ τινες τῶν ξυμμάχων παρήσαν,
ἐς τὸν Πειραιᾶ καταβάντες
ἐν ἡμέρᾳ ῥητῆ
ἅμα ἔφ
ἐπλήρουν
τὰς ναῦς
ὡς ἀναξόμενοι.

Αὐτοὶ § 207

δ' Ἀθηναῖοι § 68; § 103; čestica dé povezuje rečenicu s (ovdje izostavljenom) prethodnom: a...

εἴ τινες § 40

τινες § 217

τῶν ξυμμάχων § 103, § 106

παρήσαν πάρειμι biti prisutan; 3. l. pl. impf. (akt.)

ἐς τὸν Πειραιᾶ § 419; § 175; § 177

καταβάντες καταβαίνω sići; n. pl. m. r. ptc. aor. akt.

ἐν ἡμέρᾳ ῥητῆ § 426; § 90; § 103; § 376

ἅμα ἔφ § 413.1.c; § 112.3

ἐπλήρουν πληρόω ispuniti; 3. l. pl. impf. akt.

τὰς ναῦς § 180

ὡς ἀναξόμενοι § 503.3, ἀνάγω medpas. isploviti; n. pl. m. r. ptc. fut. med.

ξυγκατέβη δὲ

καὶ ὁ ἄλλος ὄμιλος

ἅπας
 ὡς εἰπεῖν
 ὁ ἐν τῇ πόλει
 καὶ ἀστῶν καὶ ξένων,
 οἱ μὲν ἐπιχώριοι
 τοὺς σφετέρους αὐτῶν
 ἕκαστοι προπέμποντες,
 οἱ μὲν ἑταίρους,
 οἱ δὲ ξυγγενεῖς,
 οἱ δὲ υἱεῖς,
 καὶ μετ' ἐλπίδος τε ἅμα ἰόντες
 καὶ ὀλοφυρμῶν,
 τὰ μὲν ὡς κτήσονται,
 τοὺς δ' εἴ ποτε ὄψονται,
 ἐνθυμούμενοι
 ὅσον πλοῦν
 ἐκ τῆς σφετέρας
 ἀπεστέλλοντο.

ξυγκατέβη συγκαταβαίνω (atički ξυγκαταβαίνω) sići zajedno s (kime); 3. l. sg. ind. aor.

δὲ čestica povezuje rečenicu s prethodnom: a...

ὁ ἄλλος ὄμιλος ἅπας § 212.a; § 82; § 193; § 379

ὡς εἰπεῖν λέγω govoriti; inf. aor. akt.; apsolutna uporaba infinitiva § 496

ὁ ἐν τῇ πόλει priložna oznaka kao atribut, u jače istaknutome atributnom položaju (iza imenice uz ponovljen član) § 375; § 426; § 165

ἀστῶν § 82

ξένων § 82

οἱ μὲν ἐπιχώριοι... § 103; § 373; μὲν najavljuje koordinaciju, ali drugi koordinirani član dolazi dvije rečenice kasnije: οἱ δὲ ξένοι

τοὺς σφετέρους αὐτῶν ἕκαστοι § 211.3, § 207; § 103

προπέμποντες προπέμπω ispraćati; n. pl. m. r. ptc. prez. akt.

οἱ μὲν..., οἱ δὲ..., οἱ δὲ... koordinacija: jedni... drugi... treći...

ἑταίρους § 82

ξυγγενεῖς § 194.2

υἱεῖς § 172

μετ' ἐλπίδος τε... καὶ ὀλοφυρμῶν § 68; § 40; § 430; § 123; § 82; koordinacija parom sastavnih veznika

ιόντες εἶμι ίεί; n. pl. m. r. ptc. (prez. akt.)

τὰ μὲν..., τοὺς δ'... sc. τὰ ἐν Σικελίᾳ, odgovara osjećaju μετ' ἐλπίδος: u nadi da će steći...; τοὺς δ' sc. τοὺς σφετέρους, odgovara osjećaju μετ' ὀλοφυρμῶν: uz jadanje hoće li svoje ikad više vidjeti...

ὡς κτήσονται veznik uvodi namjernu rečenicu kojoj mjesto otvara ἐλπίδος § 470; κτάομαι steći; 3. l. pl. opt. fut. (med.)

δ' εἴ ποτε § 68; § 40; veznik εἰ upotrijebljen iza izraza bojazni, što je ovdje ὀλοφυρμῶν

ᾔφθονται ὀράω gledati, vidjeti; 3. l. pl. opt. fut. (med.)

ἐνθυμούμενοι ἐνθυμέομαι brinuti se, razmišljati; n. pl. m. r. ptc. prez. (med.)

ᾔσον πλοῦν § 219; § 107

ἐκ τῆς σφετέρας sc. πόλεως; § 424; § 103

ἀπεστέλλοντο ἀποστέλλω odašiljati; 3. l. pl. impf. medpas.

καὶ ἐν τῷ παρόντι καιρῷ,

ὡς ἤδη ἔμελλον

μετὰ κινδύνων

ἀλλήλους

ἀπολιπεῖν,

μᾶλλον αὐτοὺς

ἐσῆει

τὰ δεινὰ

ἢ ὅτε ἐψηφίζοντο

πλεῖν·

ὅμως δὲ

τῇ παρούσῃ ῥώμῃ,

διὰ τὸ πλῆθος ἐκάστων

ᾧν ἐώρων,

τῇ ὄψει

ἀνευθάρσουν.

ἐν τῷ παρόντι καιρῷ § 426; πάρειμι biti prisutan; d. sg. m. r. ptc. prez. akt. („sadašnji”); § 82; § 375

ὡς... ἔμελλον veznik uvodi zavisnu vremensku rečenicu § 487; μέλλω namjeravati, spremati se – otvara mjesto nužnoj dopuni u infinitivu; 3. l. pl. impf. akt.

μετὰ κινδύνων § 430; § 82

ἀλλήλους § 212

ἀπολιπεῖν ἀπολείπω napuštati; inf. aor. akt.

μᾶλλον... ἤ... § 204.3; koordinacija: više... nego...

αὐτοῦς § 207

ἐσῆει εἴσειμι pasti na pamet; 3. l. sg. impf. (akt.)

τὰ δεινὰ § 103; § 373

ὅτε ἐψηφίζοντο § 487; ψηφίζω med. glasovanjem odlučiti – otvara mjesto dopuni u infinitivu; 3. l. pl. impf. medpas.

πλεῖν πλέω ploviti; inf. prez. akt.

ὅμως δὲ izražava suprotnost u odnosu na prvi dio rečenice: ali ipak...

τῇ παρούσῃ ῥώμῃ πάρειμι biti prisutan; d. sg. ž. r. ptc. prez. (akt.); § 90; § 375

διὰ τὸ πλῆθος § 428; § 153

ἐκάστων § 103

ῶν § 215; uvodi zavisnu odnosnu rečenicu, upotrijebljeno umjesto τούτων, ἄ...: asimilacija relativa § 444

ἐώρων ὀράω gledati; 3. l. pl. impf. akt.

τῇ ὄψει § 165

ἀνεθάρσουν ἀναθαρσέω povratiti hrabrost; 3. l. pl. impf. akt.

οἱ δὲ ξένοι

καὶ ὁ ἄλλος ὄχλος

κατὰ θεάν

ἦκεν

ὡς ἐπ' ἀξιόχρεων καὶ ἄπιστον διάνοιαν.

οἱ... ξένοι § 82

δὲ koordinacija rečenica; odgovara gornjem οἱ μὲν ἐπιχώριοι

ὁ ἄλλος ὄχλος § 212.a; § 82; § 375

κατὰ θεάν § 429; § 90

ἦκεν ἦκω doći; 3. l. sg. impf. akt.

ὡς ἐπ'... διάνοιαν usporedba: kao na...; § 436

ἐπ' ἀξιόχρεων § 68; § 111

ἄπιστον § 106

διάνοιαν § 90

παρασκευὴ γὰρ αὕτη πρώτη ἐκπλεύσασα
 μιᾶς πόλεως
 δυνάμει Ἑλληνικῇ
 πολυτελεστάτη δὴ καὶ εὐπρεπεστάτη
 τῶν ἐς ἐκεῖνον τὸν χρόνον
 ἐγένετο.

παρασκευὴ... αὕτη πρώτη § 90; § 213.2; § 223
 γὰρ čestica najavljuje iznošenje dokaza prethodne tvrdnje: naime...
 ἐκπλεύσασα ἐκπλέω isploviti; n. sg. ž. r. ptc. aor. akt.
 μιᾶς πόλεως § 224; § 165
 δυνάμει § 165
 Ἑλληνικῇ § 103
 πολυτελεστάτη... εὐπρεπεστάτη § 197
 δὴ čestica naglašava superlativ (vrlo često kod Tukidida): i to...
 τῶν ἐς ἐκεῖνον τὸν χρόνον poimeničenje prijedložnog izraza članom § 373;
 § 419.1.b; § 213.3; § 82
 ἐγένετο γίγνομαι dogoditi se; 3. l. sg. ind. aor. (med.)